

Bergrede – the bigger picture

Ik weet niet of ik het al eens verteld hebt. Ik was al weer een paar jaar geleden op de nationale gebedsdag waar Henk Binnendijk sprak. Hij stelde aan het publiek de volgende vraag: wie is van mening dat christenen betere mensen zijn? Er was niemand (ikzelf ook niet) die zijn vinger opstak en dat vond. Henk Binnendijk vroeg het nog eens: “is er niemand die vind dat christenen betere mensen zijn?” Een paar mensen staken het “ik-wil-niet-afgaan-vingertje” even heel voorzichtig op.

Hij zei toen ongeveer zoiets als: “Nou dan stop ik met mijn preek, want als er niemand hier is die ondanks preken en onderwijs een beter mens is geworden, dan heeft dat geen zin meer. Als christenen geen betere mensen zijn, wat heeft het dan voor zin, wie wil er dan nog God leren kennen?”

Het was een vraag die me sindsdien bezig heeft gehouden en dat nog steeds doet, en volgens mij geeft de bergrede hierop een heel duidelijk antwoord.

Ik was vandaag vooral van plan te gaan kijken naar het grotere plaatje dat de bergrede ons geeft en het doel van de woorden van Jezus aan zijn discipelen. Ik heb ook het gevoel dat ik de bergrede met al haar facetten terug wil brengen tot een duidelijke kern. Ik had de eerste punten daarover net op papier en vervolgens is afgelopen zondag over een aantal punten gesproken waarover ik ook van plan was te spreken.

Deze week ben ik me verder gaan voorbereiden en heb opnieuw het hele stuk op me laten inwerken. En opnieuw zag ik nieuwe dingen en ervoer ik nieuw inzicht over de diverse woorden van Jezus. Ik heb eens gekeken welke zinnen uit de bergrede (het eerste stuk) ik nog niet heb behandeld en daarbij wil ik toch even stil staan bij één zin die er voor het eerst met meer duidelijkheid uitsprong.

4 Gelukkig de treurenden, want zij zullen getroost worden.

Eerlijkheidshalve was deze zin uit de bergrede voor mij altijd de meest moeilijke om naar te kijken en er iets van te maken. Ik kon nooit zoveel met deze opmerking. Ik heb altijd erg het gevoel gehad “moet ik dan maar een beetje blij gaan zitten zijn omdat ik verdriet heb en ellende meemaak, erger nog moet ik me gelukkig prijzen. Heer ik heb zoveel ellende, mag ik nog een beetje meer, zodat ik nog gelukkiger wordt.” De vorige keer heb ik al verteld dat de boodschap gericht was aan de discipelen en niet aan alle mensen er om heen. Het was feitelijk zo dat Jezus tegen hen zei “Als er mensen zijn die verdriet hebben, troost hen dan”. Sindsdien ben ik er nog verder over aan het nadenken geweest en ontdekte een nog veel belangrijker aspect van deze zin. Alle regels van de bergrede roepen allemaal op tot een reageren, denken en handelen op een dieper niveau, maar niet hier. Althans dat lijkt zo te zijn.

Nee juist niet, er staat niet zalig de mensen die verdriet hebben, of mensen die veel mee hebben gemaakt. Nee, wat er staat, is dat wanneer we eerlijk onze pijn onder ogen komen en durven te treuren, durven onze emoties te laten gaan, durven eerlijk te zijn, dan zullen we getroost worden. Is dat niet het grote verschil tussen mensen die van binnen kapot gaan en mensen die de weg van herstel bewandelen. Als je

durft te treuren, ben je een gelukkig mens, want je krijgt daarmee de gelegenheid om getroost te worden.

1 De Bergrede roept ons op tot een hoge levensstandaard

Ik hoor wel eens zeggen: “Als mensen zich aan de 10 geboden zouden houden, zou de wereld een betere plaats zijn.” Ik denk dat dat zeker zo is. Ik geloof alleen dat de 10 geboden en de wetten van God voor christenen slechts een goed uitgangspunt zijn. De bergrede zijn de woorden van Jezus die ons oproepen om verder te gaan dan het nalaten van het kwaad en ons aansporen om te beginnen met het doen van het goede. Ik geloof met heel mijn hart dat als we zouden leven (en ik doe dat ook nog op veel gebieden niet) volgens de bergrede, we de wet van Mozes niet meer nodig hebben.

Mat 5:17 Denk niet dat ik gekomen ben om de Wet of de Profeten af te schaffen. Ik ben niet gekomen om ze af te schaffen, maar om ze tot vervulling te brengen.

Ik zeg niet dat ik de wet afschaf en niet belangrijk vind. Nee zeker niet. Ik zeg alleen dat door de vervulling van de wet de inhoud van de wet overbodig wordt. Voordat sommigen me nu gaan beschuldigen van een onjuiste theologie zal ik het laten zien door een voorbeeld (wel eens eerder genoemd, denk ik).

Een vliegtuig van KLM/Air France vliegt van Nederland naar Italië. Boven Nederland mag dit vliegtuig niet lager dan 5 km vliegen. Boven Duitsland niet lager dan 7 km, boven Zwitserland niet lager dan 9 km en boven Italië niet lager dan 8 km. Het gaat hier om duidelijke wetten waar de vliegtuigmaatschappij zich aan moet houden. Dan vertrekt het vliegtuig met de opdracht om te gaan vliegen op 11 km hoogte. Is er een wet weggenomen? Nee, maar gelijktijdig hadden de andere wetten nauwelijks nog betekenis omdat er een hogere wet van gelding was. Kijk maar eens naar het volgende voorbeeld dat Jezus geeft.

VB

27 Jullie hebben gehoord dat gezegd werd: “Pleeg geen overspel.” 28 En ik zeg zelfs: iedereen die naar een vrouw kijkt en haar begeert, heeft in zijn hart al overspel met haar gepleegd

38 Jullie hebben gehoord dat gezegd werd: “Een oog voor een oog en een tand voor een tand.” 39 En ik zeg jullie je niet te verzetten tegen wie kwaad doet, maar wie je op de rechterwang slaat, ook de linkerwang toe te keren.

De wet is vervuld = voller geworden dan die was.

2 De bergrede is ook voor ons persoonlijk functioneren

Als je de bergrede zo leest, kun je al snel gaan lezen hoe je zou moeten reageren en handelen naar anderen toe en functioneren in je dagelijks leven (in je werk, school, buurt, enz). Tijdens de Careforce cursus wordt dit heel persoonlijk gemaakt en ik wil

jullie dat niet onthouden, omdat het een hele pure (alleen gedeeltelijke samenvatting is van de bergrede)

- **nederigheid** – ik heb jullie hulp en Gods hulp nodig – ik zet mijn masker af (**nederigen van hart**)
- **emotionele eerlijkheid** – ik stop mijn gevoelens niet langer weg om maar de schone schijn op te houden (**de treurenden**)
- **zachtmoedigheid** – ik stel me open voor hulp zonder meteen in de verdediging te gaan als men pijnlijke punten uit mijn leven aanroert (**de zachtmoedigen**)
- **verlangen om te veranderen** – ik wil leren te leven in heiligheid en gerechtigheid (**honger en dorsten naar gerechtigheid**)
- **barmhartigheid** – ik wil vergeving schenken aan wie mij iets heeft aangedaan, ook wanneer dat totaal onverdiend is (**de barmhartigen**)
- **zuivere motieven** – ik stop ermee mezelf en anderen voor de gek te houden, ik wil eerlijk zijn over wat er ten grondslag ligt aan wat ik zeg en doe (**de zuiveren van hart**)
- **vredestichter zijn** - ik wil komen tot verzoening en bouwen aan echte relaties. Als ik doe alsof ik van mensen houd, alleen maar om iets van ze gedaan te krijgen, dan bouw ik aan een schijnrelatie, en ben ik opnieuw een huichelaar (**de vredestichter**)
- **moed** – ik wil genezen en de waarheid over mezelf onder ogen zien. Dat kan pijnlijk zijn en heel veel moed vragen, maar het is beter dan te blijven leven met mijn masker op (**vanwege de gerechtigheid vervolgd**)

3 De bergrede roept ons op om een verschil te maken in de maatschappij

13 Jullie zijn het zout van de aarde. Maar als het zout zijn smaak verliest, hoe kan het dan weer zout gemaakt worden? Het dient nergens meer voor, het wordt weggegooid en vertrapt. 14 Jullie zijn het licht in de wereld. Een stad die boven op een berg ligt, kan niet verborgen blijven. 15 Men steekt ook geen lamp aan om hem vervolgens onder een korenmaat weg te zetten, nee, men zet hem op een standaard, zodat hij licht geeft voor ieder die in huis is. 16 Zo moet jullie licht schijnen voor de mensen...

Ik geloof dat leven volgens een hogere standaard, een keuze te maken een stap verder te gaan en het goede te gaan doen ons een positieve invloed zal geven op de maatschappij. Ik geloof echt dat, hoe meer we in ons persoonlijk leven de bergrede kunnen toepassen, hoe meer we in staat zullen zijn om het zout en het licht te zijn in de maatschappij. Hier is ook vorige week uitgebreid aandacht aan besteed en daarom ga ik snel naar mijn laatste punt en volgens mij de kerntekst van de hele bergrede.

4 De bergrede brengt mensen bij de Vader

16 Zo moet jullie licht schijnen voor de mensen, opdat ze jullie goede daden zien en eer bewijzen aan jullie Vader in de hemel.

Als ik weer terug ga naar de vraag van Henk Binnendijk, denk ik dat, als het goed is, we wel degelijk betere mensen zijn omdat we als het goed is ons licht laten schijnen en onze goede werken laten zien. Waarom? Om ons zelf te laten zien? Nee, zodat mensen eer bewijzen aan onze Vader in de hemel.

Wat ik niet zeg, is dat ons leven meer waard is dan dat van anderen. In die zin zijn we niet beter. Als het goed is, hebben we een betere leefstijl. Juist de rest van de bergrede gaat erover dat we ons niet moeten laten voorstaan op onze goede daden.

Doen we dat wel, dan zullen mensen nooit de eer aan onze Vader bewijzen. Dat kan alleen als we naar Hem wijzen.

Juist daarom geloof ik dat de bergrede begint met de volgende zin, die in veel vertalingen anders is vertaald en nogal wat verwarring lijkt te veroorzaken.

Wie kent de tekst: “zalig zijn de armen van geest”? Ik heb wel eens iemand horen zeggen dat je gelukkig bent als je ongecompliceerd simpel bent. Het is soms wel wat makkelijker maar het is niet wat er hier wordt bedoeld.

NBG 3 Zalig de armen van geest, want hunner is het Koninkrijk der hemelen.

NBV 3 ‘Gelukkig wie nederig van hart zijn, want voor hen is het koninkrijk van de hemel.

GNB 3 ‘Gelukkig zij die zich arm weten voor God: voor hen is het hemelse koninkrijk

De woorden die hier gebruikt worden komen overeen met de woorden uit psalmen 34:19

Psalm 34:19 De HERE is nabij de gebrokenen van hart

Ik geloof dat mensen alleen Vader eer zullen bewijzen om onze goede daden, wanneer we een gebroken/verbroken hart hebben (dat is dat we beseffen dat we zonder God niets zijn en dat we alles wat we hebben en doen aan Hem te danken hebben), ons slechts arm van geest weten en nederig zijn. Let wel: het blijven onze goede daden. Ik heb het ook niet over de situatie waarin wij een stuk dank krijgen voor wat we doen en dan direct naar Jezus wijzen. Ik sprak daar een tijdje geleden over met iemand die zelf niet in God gelooft maar wel eens een vrouwenavond bezocht. Als ze dan mensen wilde bedanken voor een goede avond was het antwoord steevast: “dank Jezus maar”, het vingertje in de lucht. Op zich een mooi gebaar, maar deze persoon had zoiets van: bij wie kan ik mijn dankbaarheid kwijt, hebben jullie er dan zelf niets mee te maken? Als er niets van iemand zelf bij is, ben je dan wel je zelf? Ik vond dat een hele goede vraag. Ja, natuurlijk mag je dankbaarheid aanvaarden, natuurlijk zijn het jouw goede daden, lieve woorden enz.

Maar als het maar duidelijk is voor jezelf, maar ook voor de anderen, dat je alles wat je bent en alles wat je kunt te danken hebt aan Vader God. Ik hoop dat je het verschil ziet en beseft dat wat je doet, laat, zegt, een tonen is van Vader liefde aan deze wereld. En daarmee zijn we weer terug bij mijn boodschap van twee weken terug. Laat de stad op de berg het licht van de liefde van de Vader zijn.